

„De strijd, die blijft“.

In „De School met den Bijbel“ (12 Dec. '35) wordt overgenomen een uitspraak van het Christelijk-Historische orgaan „De Nederlander“; zij volgt hier:

Wanneer er een waarschuwing moet uitgaan tegen verslappening, wanneer de waakzaamheid van hen, die ons Christelijk onderwijs dienen, moet worden geprikkeld, laat het dan zijn onder erkenning en aanvaarding van de zegen, welke ons in de financiële gelijkstelling, het vredespaak van de schoolstrijd, is gegeven. Laat het zijn een dringende oproep om dit voorrecht in gehoorzaamheid aan God te gebruiken door te bouwen aan onze scholen, door te streven naar een geest, welke meer getuigt van Christus, door die scholen open te stellen voor den Heiligen Geest. Daar ligt de strijd, welke blijft nu de schoolstrijd voleindigd is.

„De scholen openstellen voor den Heiligen Geest.“ Wij kennen dat geluid, dat ook in onze kring doordringt. Gereformeerden hebben altijd daar tegenover opgemerkt, dat de vraag, of ergens de Heilige Geest inderdaad is en spreekt, alleen beantwoord worden kan, als tevens ook een antwoord gegeven is op de vraag, of het **Woord** er is. Het is niet voldoende, te zeggen: „ook daar is de Geest“. Want er dient ook gezegd te kunnen worden: „ook daar is het Woord“. En het Woord, dat is voor gereformeerden de Bijbel.

Nu is juist op dit punt de barthiaansche „theologie“ gekomen met haar eigenaardige opvattingen, waarover ons blad herhaaldelijk schreef, onder opmerking, dat ze o.m. ons het Christelijk onderwijs dreigden af te nemen; waarom we dan ook tegen de invloeden dezer „theologie“ bleven waarschuwen. Dat „De Nederlander“ (men kent het debat tusschen dit orgaan en „De Standaard“) aan die barthiaansche invloeden niet ontkomen is, blijkt uit volgende regelen, waarin het Chr.-Hist. orgaan bezwaren inbrengt tegen het ook door ons besproken werk van den heer Langedijk over „de schoolstrijd“. Het blad schrijft:

Maar waar wij bezwaar tegen hebben is, dat de Christelijke school hier zonder meer aan Gods zijde wordt ingedeeld. De schr. beschouwt haar blijkbaar als een filiaal van het Koninkrijk Gods. Zij is een van de verschaningen in de strijd voor Koning Christus.

Wij zijn dankbaar voor al de arbeid, welke in onze scholen met de Bijbel, dag aan dag met grote trouw en toewijding wordt verricht. Maar deze dankbaarheid mag niet ontvallen in voldaanheid. Wij moeten met de mogelijkheid rekenen, dat God over al deze dingen geheel anders denkt dan wij, en dat alles, wat wij naar Christus noemen, in zijn oog misschien heel wat minder waard is dan wij dat soms wel menen. Die scheidslijn „voor of tegen Christus“ loopt misschien wel heel anders dan wij zouden verwachten.

De Christelijke school is niet een gebied, dat buiten Gods oordeel valt, zo min de Christelijke politieke partij dat is. Er is in dat alles veel, dat niet naar Gods wil is, dat zonde is.

Maar past ons dan niet een andere, een wat deemoediger toon?

De „deemoeds“-houding (zie laatste regelen) is typerend voor de barthiaansche opvattingen. Evenwel, de heer J. Lens (redacteur „School met den Bijbel“) merkt in dit verband aan het adres van „De Nederlander“ op:

Ik wilde, dat ik in deze philippica de liefde kon onderkennen. Maar die mis ik helaas. De niet-objectieve voorstelling van de mening der voorstanders van de Christelijke school getuigt daar niet van.

Even verder:

Niemand beweert, wat hier als beweerd voorgesteld wordt. En indien het de bedoeling van den schrijver niet is deze dingen als uitspraken van voorstanders der Christelijke school te suggereren, waarom neemt hij dan weer de gelegenheid te baat, om de voorstanders van de School met de Bijbel voor te stellen als een stel — ja eigenlijk als een stel farizeërs? Die niet weten zouden, dat „de Christelijke school niet is een gebied, dat buiten Gods oordeel valt“.

We menen, dat nooit iemand zelfs maar in deze richting een stelling heeft gewaagd, laat staan verkondigd.

Eveneens:

Het moge interessant zijn om tegenover den tegenstander de indruk te maken van grote ruimheid, het ware waardiger om in den medestander niet een bekrompen hoogmoed te veronderstellen als hier geschiedt.

Zoo komt de heer J. Lens tot eenige bezorgdheid inzake het standpunt, dat „De Nederlander“ inneemt tegenover de Christelijke school. Houdt het blad nog vol, dat openbare school en Christelijke school elkanders tegenstelling zijn? De heer Lens citeert een ingezonden stuk, dat door „De Nederlander“ (5 Dec.) opgenomen was. De inzender had daarin opgemerkt:

In een gesprek over de openbare school hadden we twee meningen. Beiden waren voorstanders van de openbare school. De één wilde de Bijbel op de openbare school hebben, dus in aller handen. De ander wilde Chr. onderwijzers hebben! Die niet met hun kerk-dogma-politiek, maar met hun Heiland kwamen en zo een zendingstaak in ons buitenkerkelijk volk hadden. Volgens den eersten spreker kon dit niet. Wie als onderwijzer overgaat naar de openbare school wordt in zijn kring beschouwd als een verrader van de Chr. school! Als één, die het Chr. onderwijs afbreekt. Zo iemand heeft in zijn kring geen leven meer. Voor het begrip van inwendige zending, voor een taak als Christen aan de openbare school, voor liefde tot die kinderen, is geen plaats! Alles zo slecht mogelijk ten bate van eigen school.

Als dit waar is, dan vind ik deze mentaliteit verschrikkelijk! Als protest zou men zich van heel het Chr. onderwijs afwenden.

„De Nederlander“ had onder dit ingezonden stuk volgende redactioneel onderschrift geplaatst:

De beschrijving, welke de eerste spreker gaf van de opvattingen in de kring van het Chr. onderwijs is in haar algemeenheid stellig onbillijk. Toch moet worden erkend, dat er in die kring velen zijn, die sollicitatie van een Christen-onderwijzer naar de openbare school als ontrouw beschouwen. In het model akte van benoeming voor Chr. onderwijzers behoudt het schoolbestuur zich het recht voor een onderwijzer op deze grond te ontslaan. Wij hopen, dat van dit recht geen gebruik zal worden gemaakt ten aanzien van de onderwijzers, die zich uit roeping tot de openbare school wendden, gelijk b.v. verscheidene oud-leerlingen van „De Klokkenberg“.

Het blad beweert dus, dat men „uit roeping“ kan overgaan naar het openbare onderwijs. Geen wonder, dat de heer J. Lens op zijn beurt zich nu afvraagt:

Hoe zit het nu met „De Nederlander“?

Is haar redactie vóór- of tegenstander van de Chr. school?

Reeds meermalen hebben we in ons blad op de dubbelzinnige, sterk partijdige houding tegenover de Chr. school, zoals die tot uiting komt in enkele redactionele stukken, gewezen.

Is de houding, die uit deze stukken blijkt, die van de C.-H. Unie? Dat is een vraag, voor vele voorstanders van het Chr. onderwijs van het uiterste belang.

De beteekenis van de vragen van den heer J. Lens wordt verhoogd door het feit, dat hij zich „nauw verwant weet met de C.-H. Unie“. Hij uit zijn gewetensklacht aldus:

Wie een werk voorzichtiglijk ziet ondergraven, waaraan hij met volle overtuiging heeft meegewerkt, een menschenleven lang, die mag niet zwijgen.

Later heeft de heer A. Janse in „De School met den Bijbel“ eenige aanvullende opmerkingen over de uitslating van „De Nederlander“ gegeven. We citeren:

Geen kunstig geconstrueerde voorstelling van de Chr. school is (door „De Nederlander“) gegeven, maar een beschouwing van uit een geheel nieuw gezichtspunt, n.l. van uit de theologie van Barth, die haar consequenties thans reeds toont in politiek en opvoedkunde, en nu ook zoo „sprekend“ ten opzichte van den schoolstrijd.

Dat het onwaar is, beaam ik ten volle. De Schrift weet zeer wel van positieve directe waarheid en van menschen, die mochten zeggen: God is met ons! en die baden: O Heer, doe Gij mij recht, Ik wandel als Uw knecht en vind mijn lust in Uw gebod. Ps. 26.

Trouwens, hoe konden onze voortrekkers zich verblijden hebben in de smaadheid om Christus' wil (naar het woord van Christus: verblijdt u, als ze u vervolgen), wanneer zij hun schoolzaak niet hadden gezien als... laten we 't maar met dat felle Barthiaansche spottwoord zeggen... als filiaal van de groote zaak van Gods Koninkrijk in den hemel, waar een groot deel der kerk reeds in de rust is ingegaan, profeten, apostelen, martelaars. Thans zijn die voortrekkers heengegaan en nu rust op ons de taak om hun werk voort te zetten met hun geloof.

En nu komt de Barthiaansche leer ons den grond onder de voeten weghalen en ons in principe (niet om onze afval of slapheid, maar principieel) op één hoop werpen met de openbare school. Dat is de beteekenis van deze en dergelijke aanvallen. En daarom is het nog veel erger, dan dat onze scholen van ik weet niet wat voor afval beschuldigd worden. Wij konden dan luisteren om ons te bekeeren daarvan of we konden het ontkennen. Maar hier worden we juist beschuldigd om onze positieve belijdenis. En daarom mag een onderwijzer, en dus ook een Christen-ouder, ook kiezen volgens den Schr. voor de openbare school.

Tenslotte:

In de C.H.U. en in alle positieve Chr. politieke partijen moge men aandacht schenken aan het feit, dat deze Barthiaansche leer dynamiet is onder al wat positief het gansche Woord wil belijden.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Groningen (vac. Ds Miedema): P. van Strien te Haarlemmermeer (Oostzijde); (vac. Ds Gispert): M. B. van 't Veer te Zevenbergen.

Intrede te:

Lopik: Cand. H. Pol. Tekst: 2 Cor. 4:7.
Paesens: Cand. J. J. Oranje. Tekst: Joh. 17:15-17.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de classis Amersfoort der Geref. Kerken is praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard de heer D. C. van Lonkhuyzen. Cand. Van Lonkhuyzen is bereid de kerken des Zondags te dienen, en een eventueel beroep terstond in overweging te nemen. Zijn adres is: Smallepad 40, Amersfoort. Tel. 880.

Door de classis Leeuwarden der Geref. Kerken is praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar gesteld de heer H. v. Minnen, theol. cand. te Boksum (Fr.), die bereid is de kerken des Zondags te dienen en gaarne een eventueel beroep terstond in overweging zal nemen.

Adresverandering.

Het adres van den heer J. Blum, theol. cand., is niet meer Amersfoort, doch thans: p/a Ds P. Prins, Binnensin-

gel 22, Tel. 3665, Deventer. Men gelieve den naam van den candidaat Blum niet te verwisselen met dien van zendingshulprediker, Gasthuisweg 7, Den Oever. Cand. van Eerden is gaarne bereid vacante Kerken te dienen.

Militie en Militia Christi.

Vaders en Moeders van Militairen.
In een rapport van de geestelijke verzorging der Gereformeerde militairen in een garnizoen in ons land, lees ik het volgende:

„Het aantal Geref. militairen gedurende 1935 alhier in garnizoen bedroeg 70. Het catechisatiebezoek was van 53 pct. goed, van 20 pct. vrij goed, van 20 pct. slecht, terwijl 7 pct. niet te bewegen was de catechisatie te bezoeken“.

Hier leest U nu eens iets uit de praktijk.

Dat zal toch ook U wel wat te zeggen hebben? Het herinnert U er aan of ge Uw jongen, die onder de wapenen is, wel als hij thuis komt of als ge hem schrijft, wijst op de dringende noodzaak tijdens zijn dienattijd toch de catechisatie te bezoeken.

Dat is daarom van zoo groot belang, wijl hij dan regelmatig in contact komt met zijn predikant, met de onderlingen voor de militairen, met het Militair Tehuis, in één woord, met heel den arbeid der geestelijke verzorging.

U wilt daartoe toch ook meewerken? Het geestelijk welzijn van Uw jongen gaat U toch te harte?

Steuut ons dan, door Uw jongen steeds weer te wijzen op de noodzaak het catechetisch onderwijs te volgen, dat in de garnizoensplaats wordt gegeven.

J. KREMER, Ed.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Alphen a. d. Rijn: J. A. Riekel te Delft.
Barendrecht: W. F. Laman te Middelharnis.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Aagtekerke: H. Ligtenberg te Lisse.
Giessendam: M. Hofman te Krabbevlakte.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Baambrugge: P. Six Dijkstra te Tull en 't Waal.
Nieuwe Tonge: W. L. Mulder te Hoevelaken.
Numansdorp (toez.): F. G. H. Nicolai te Jutphaas.
Oldebroek (2e pr.p.): C. v. d. Wal te Dirksland.
Ridderkerk: W. Rijnburger te Oud-Beijerland.
Westbroek c.a.: T. A. v. d. Hee te Polsbroek.

Aangenomen naar:

Kuine (toez.): Cand. H. J. Pol, hulppred. te Sloten (N.-H.).

Intrede te:

Blij: Cand. K. Strijd. Tekst: Joh. 3:8.
Harderwijk: B. N. B. Bouthoorn. Tekst: 1 Cor. 1:24.
Knollendam: Cand. R. Boelke. Tekst: Ef. 4:7.
Waperveen: Cand. J. Willemsen. Tekst: Deut. 30:11, 12 en 13.
Zuidwolde (Dr.): J. W. v. Barneveld. Tekst: Rom. 1:16.

Overleden:

A. Prins, pred. te Neerlangbroek, 60 jaar.

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“ met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per Jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoening smaken.

Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W)

Het Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland, 1936

is verschenen.

448 bladz. — Prijs ingenaaid f 1.—, gecart. f 1.25

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre, Goes

Geen beter keus voor voorlezen op ouderavonden of in den huiselijken kring, dan uit:

TOEN WIJ NOG IN TENTEN WOONDEN Herinneringen uit de dagen van den schoolstrijd

van de Heeren G. VAN BLEEK, S. v. d. KOOI, S. STEMERDING, F. KALSBEEL, J. v. d. BERG Az., J. P. NEBLIJ, G. VAN ZEGELAAR, T. v. d. KOOIJ.

INGELEID EN GEBUNDELD DOOR

H. J. VAN WIJLEN

320 blz.

Prijs in linnen band f 2.—

..... Ik kan er niet van uitscheiden, zoo mooi is het er wanneer ik hier en daar onder ons eens rondvraag en iemand ontmoet, die dit boek nog niet las, sta ik verbaasd. Dat boek moet onder ons iedereen lezen en dat kan ook. 't Is geen roman, maar boeiende werkelijkheid; het leven-van-alten-tijd in den tijd, toen ons Christelijk Onderwijs nog in de windsteden lag en de teere plant door Gods gunst tot groeien kwam onder zeer moeilijke omstandigheden.

Bijltje „De Standaard“ van 30 Nov. 1935

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Medewerker:
Almelo: Dr.
Mevr. G. C.
Dr. B. A.
Drs. Joh. L.
Ermelo: P.
Wanswordt:
Pa.: Dr. J.
-Gravenhage

Alle stukken
Prof. Dr. E.

INHOUD: Hoofd-
Ingesloten (M.
Memoriam Pro
III. Over „de
mer“, „Veldwij
Parkeeren: De
Romantiek. —
isme. II. — U
Nationaal-Socia
dactie. — Perso

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

In twee voo
dacht voor C
„Christelijk“ e
al te gemakke
dit epitheton.
ernstigste bed
eicht der tij
den naam v
zoover ze, aa
nend en betc
staan van all
ling bij wie d
niet op zelfve
eigen kracht.
Woord-verzak
belang bij be
Kerk. Of gaf
in: „Indien ie
niet brengt,
booze werker
niet iets onsc
geen kleinigh
den duivel, ga
Zijne liefd
verzoeken wi
te willen zie
Ook de term
onze overtu
Onder zijn
vooral roma
neen binneng
den Heiland.
doen gelden
met Zijn Wo
soonlijke v
maatstaf of s
alleen zal om
Wanneer
Christelijk ne
het ons in
God, pretenc
geven, waarn
of niet Chris
werk zich v
men niet on
meenen we d
stellig onjuis
zijn we ons
zien van inh
bestaat dan
al dadelijk m
de Heilige S
inhoud door
staan. Of v
litteratuur
neren we a
dat het beg

1) S. Greijnd
(Spaiering w